

Llista de comprovació i iniciadors per a l'elaboració de descripcions i narracions científiques

Criteri 1: Precisa	Criteri 2: Pertinent	Criteri 3: Exhaustiva
<p>Ho és quan ... És exacta i no deixa dubtes o ambigüitats. Les característiques o esdeveniments s'organitzen i s'enuncien amb el llenguatge propi de l'àrea, diferent al col·loquial, usant formes de representació, categories semàntiques i lèxic pròpies (nombres, unitats, vectors, gràfics, ...).</p> <p>Algunes claus ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ofereixen dades numèriques i es fan servir unitats de el Sistema Internacional. • Es determina el rang de fiabilitat de les mesures. • S'han realitzat diverses mesures • S'evita l'ús excessiu de metàfores que puguin indueixi a confusions. <p>He de preguntar-me ... Hi ha res que es pot entendre de més d'una manera ...? Concretament, com de gran / fort ...? A què em refereixo amb ...? Com ho diria perquè algú que no ho veu pugui imaginar ...? Estic fent servir les unitats adequades ...?</p>	<p>Ho és quan ... Tracta només coses que són rellevants per a l'objectiu que ens hem proposat. El text identifica l'objectiu amb el qual es realitza la narració / Descripció i la seva organització estructural és coherent amb aquest objectiu.</p> <p>Algunes claus ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els criteris que es fan servir per definir etapes o parts es corresponen amb el propòsit. • S'exclouen aspectes com emocions o personalitzacions. • S'eviten interpretacions, relacions amb models científics o visions teleològiques. <p>He de preguntar-me ... Per què faig aquesta observació? Quines dades són útils per a aquest objectiu? Per què és útil aquesta dada ...? Quines dades no tenen utilitat ...? Quines coses crec que podria deixar d'anotar...?</p>	<p>Ho és quan ... No deixa sense tractar coses que són rellevants. Les propietats o esdeveniments que s'han seleccionat són suficients per caracteritzar i es quantifiquen de forma objectiva sempre que sigui possible. S'usen diferents Destresses de pensament per permetre múltiples mirades a l'esdeveniment o fenomen.</p> <p>Algunes claus ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'eviten els biaixos en la presa de dades (es prenen tant els que donen suport interpretacions prèvies com els que les contradiuen). • Participen diferents persones en la seva elaboració. • Permeten distingir l'objecte o esdeveniment d'altres semblants. <p>He de preguntar-me ... Quines altres coses puc mesurar a part de les que havia previst inicialment ...? Quines dades desapareixeran si elimino aquesta mostra? Puc fer alguna comparació o classificació? Puc identificar o ordenar parts o etapes? Puc relacionar entre si elements o esdeveniments?</p>
<p>Per què és important en ciències? L'ús de dades numèriques i unitats de mesura, dibuixos i lèxic permet distingir i reinterpretar i "sumar" a una comunitat. Igualment, és un exercici sobre la incertesa, en delimitar rangs o variabilitats.</p>	<p>Per què és important en ciències? Les descripcions i narracions solen fer-se en Ciència motivades per alguna cosa: algun fenomen o esdeveniment estrany, completar un marc ... Explicitar aquest objectiu és també una manera d'alertar sobre els possibles biaixos. Així qui consulti la meva Descripció o narració podrà saber en què em fixava i què hi pugui haver deixat d'observar.</p>	<p>Per què és important en ciències Una narració o Descripció científica en moltes ocasions no coneix a priori què va a ser rellevant i què no. Si són incompletes o obvien detalls, dificulten el seu ús per part d'altres.</p>

Descripció: Aquesta llista de comprovació proposa 3 criteris per revisar la qualitat d'una narració o descripció científiques.

Propostes d'aplicació:

- Usar com a llista de comprovació per revisar la qualitat de descripcions i narracions produïdes per l'alumnat, com a eina de coavaluació, i transformar-les.
- Proposar-la com a eina per identificar característiques en descripcions i narracions de textos científics.

Publicacions relacionades:

- Jorba, J. (1998). La comunicació i les habilitats cognitivo-lingüístiques. A: J. Jorba et al. (Eds.), *Parlar escriure per aprendre* (pp. 37-58). Bellaterra: ICE de la UAB.
- Sanmartí, N. (coord.) (2003). *Aprendre ciències tot aprenent a escriure ciència*. Edicions 62.
- *Mueve la Lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar Ciencias*. Barcelona (Graó) Jordi Domènech Casal (2022). Premi Joan Profitós d'assaig Pedagògic. <https://wp.me/p25seH-ZR>

